

HARRAN ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ YAYINLARI

HARRAN ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

38.
SAYI

YIL: 22 TEMMUZ - ARALIK 2017
ŞANLIURFA

HARRAN ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ YAYINLARI

**HARRAN ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ**

Harran University Journal of Theology Faculty

جامعة الحران مجلة كلية الإلهيات

YIL: 22 SAYI: 38 TEMMUZ - ARALIK 2017 ŞANLIURFA

HARRAN ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Altı ayda bir yayımlanan akademik hakemli bir dergidir.

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

Harran University Journal of Theology Faculty

جامعة الحران مجلة كلية الإلهيات

ISSN: 1303-2054   **e-ISSN:** 2564-7741

Sahibi / Owner

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına Dekan

Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ

Yazı İşleri Müdürü/ Responsible Manager

Arş. Gör. Selim YILMAZ

Editör / Managing Editor

Yrd. Doç. Dr. Ömer SABUNCU

Editör Yardımcıları / Editorial Assistants

Arş. Gör. Selim YILMAZ

Arş. Gör. Mahmut SABUNCU

Arş. Gör. Havva İslam ÇELİK

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ

Prof. Dr. Dr. Kasım ŞULUL

Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN

Yrd. Doç. Dr. Ömer SABUNCU

Yrd. Doç. Dr. Abdullah KARTAL

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KURT

Yrd. Doç. Dr. Fatma ÇAKMAK

Yrd. Doç. Dr. Mahmut ÖZTÜRK

Yrd. Doç. Dr. Adnan MAMO

Arş. Gör. Selim YILMAZ

Arş. Gör. Mahmut SABUNCU

Arş. Gör. Havva İslam ÇELİK

Adres / Address

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Osmanbey Kampüsü / Şanlıurfa
hruilahiyatfakultesidergisi@gmail.com <http://dergipark.gov.tr/harranilahiyatdergisi>

Tel: 0 414 3183454 Faks: 0 414 3183720

Danışma Kurulu/Advisory Board

- Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN İstanbul Ü. İslâm Tarihi
Prof. Dr. Ahmet GÖKBEL Cumhuriyet Ü. Dinler Tarihi
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ Selçuk Ü. İslâm Tarihi ve S.
Prof. Dr. Ali BAKKAL Akdeniz Ü. İslâm Hukuku
Prof. Dr. Ali Osman ATEŞ Çukurova Ü. Hadis
Prof. Dr. Ali YILMAZ Ankara Ü. Türk İslâm Edebiyatı
Prof. Dr. Baki ADAM Ankara Ü. Dinler Tarihi
Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM Cumhuriyet Ü. Hadis
Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU Ankara Ü. Tasavvuf
Prof. Dr. Hikmet AKDEMİR Harran Ü. Tefsir
Prof. Dr. Hasan ONAT Ankara Ü. İslâm Mez. Tarihi
Prof. Dr. Hüsamettin ERDEM N.E.Ü. Din Felsefesi
Prof. Dr. Hüseyin PEKER 19 Mayıs Ü. Din Psikolojisi
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN Dicle Ü. Kelam
Prof. Dr. İdris ŞENGÜL Ankara Ü. Tefsir
Prof. Dr. İlhan KUTLUER Marmara Ü. İslâm Felsefesi
Prof. Dr. M. Ali BÜYÜKKARA Marmara Ü. İsl. Mez. T.
Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ Ankara Ü. Türk İslâm Edb.
Yrd. Doç. Dr. Mahmoud Mısıri FSMÜ Hadis
Prof. Dr. Mehmet BAYYIĞIT Selçuk Ü. Din Sosyolojisi
Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ Harran Ü. Tefsir
Prof. Dr. Musa YILDIZ Gazi Ü. Arap Dili Eğitimi
Prof. Dr. Osman GÜNER Ondokuz Mayıs Ü. Hadis
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ Selçuk Ü. Kelâm
Prof. Dr. Recai DOĞAN Ankara Ü. Din Eğitimi
Prof. Dr. Suat CEBECİ Sakarya Ü. Din Eğitimi
Prof. Dr. Süleyman TOPRAK Selçuk Ü. Kelam
Prof. Dr. Şamil DAĞCI Ankara Ü. İslâm Hukuku
Prof. Dr. Turan KOÇ Sabahaddin Zaim Ü. Din. Fel.
Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN Harran Ü. Hadis
Prof. Dr. Ziya KAZICI Sabahattin. Zaim. Ü. İsl. Tarihi
Prof. Dr. Selçuk COŞKUN Atatürk Ü. Hadis
Prof. Dr. Nevzat TARTI Yüzüncü Yıl Ü. Hadis
Prof. Dr. Mustafa EKİNCİ Harran Ü. İslâm Mez. Tarihi
Doç. Dr. Atilla YARGICI Harran. Ü. Tefsir
Doç. Dr. Müftü SARUHAN Ankara Ü. İslâm Felsefesi
Doç. Dr. Mehmet KATAR Ankara Ü. Dinler Tarihi

Baskı

SONÇAĞ MATBAACILIK LTD. ŞTİ.
İstanbul Cad İstanbul Carsisi No:48/48-49
İskitler, 06070 Ankara, 90 (312) 341 36 67
uzun@uzundijital.com

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

Prof. Dr. Âdem APAK	Uludağ Üniversitesi	İslâm Tarihi
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	Cumhuriyet Univ.	İslâm Tarihi
Prof. Dr. Ahmet GÖKBEL	İstanbul Üniversitesi	Dinler Tarihi
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ	Selçuk Üniversitesi	İslam Tarihi ve Sanatları
Prof. Dr. Ali AKAY	Dicle Üniversitesi	Tefsir
Prof. Dr. Ali BAKKAL	Akdeniz Üniversitesi	İslâm Hukuku
Prof. Dr. Ali Osman ATEŞ	Çukurova Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Ali YILMAZ	Ankara Üniversitesi	Türk İslâm Edebiyatı
Prof. Dr. Asım YAPICI	Çukurova Üniversitesi	Din Psikolojisi
Prof. Dr. Baki ADAM	Ankara Üniversitesi	Dinler Tarihi
Prof. Dr. Bekir TATLI	Çukurova Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU	Atatürk Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. Dilaver GÜRER	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM	Cumhuriyet Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU	Ankara Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. H. Hüseyin BİRCAN	Yüzüncüyıl Üniversitesi	İslam Felsefesi
Prof. Dr. Halil İbrahim KAÇAR	Marmara Üniversitesi	Arap Dili ve Belagatı
Prof. Dr. Hasan ONAT	Ankara Üniversitesi	İslâm Mezhepleri Tarihi
Prof. Dr. Hikmet AKDEMİR	Harran Üniversitesi	Tefsir
Prof. Dr. Hüsamet'in ERDEM	Selçuk Üniversitesi	Din Felsefesi
Prof. Dr. Hüseyin PEKER	Ondokuz Mayıs Univ.	Din Psikolojisi
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN	Dicle Üniversitesi	Kelam
Prof. Dr. İdris ŞENGÜL	Ankara Üniversitesi	Tefsir
Prof. Dr. İlhan KUTLUER	Marmara Üniversitesi	İslâm Felsefesi
Prof. Dr. İsa ÇELİK	Atatürk Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. Kadir ÖZKÖSE	Bozok Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. Kasım ŞULUL	Harran Üniversitesi	İslâm Tarihi
Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ	Ankara Üniversitesi	Türk İslâm Edebiyatı
Prof. Dr. Mehmet Ali BUYÜKKARA	Marmara Üniversitesi	İslâm Mezhepleri Tarihi
Prof. Dr. Mehmet ATALAN	Fırat Üniversitesi	Mezhepler Tarihi
Prof. Dr. Mehmet AZİMLİ	Hitit Üniversitesi	İslâm Tarihi
Prof. Dr. Mehmet BAYIĞIT	Selçuk Üniversitesi	Din sosyolojisi
Prof. Dr. Mehmet KATAR	Ankara Üniversitesi	Dinler Tarihi
Prof. Dr. Muammer Cengil	Hitit Üniversitesi	Din Psikolojisi
Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ	Harran Üniversitesi	İslâm Tarihi
Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ	Harran Üniversitesi	Tefsir
Prof. Dr. Musa YILDIZ	Gazi Üniversitesi	Arap Dili Eğitimi
Prof. Dr. Mustafa EKİNCİ	Harran Üniversitesi	İslâm Mezhepleri Tarihi
Prof. Dr. Müfit SARUHAN	Ankara Üniversitesi	İslâm Felsefesi
Prof. Dr. Nevzat AŞIK	Dokuz Eylül Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Nevzat TARTI	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Osman BİLEN	Dokuz Eylül Üniversitesi	İslam Felsefesi
Prof. Dr. Osman GÜNER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Osman TÜRER	Atatürk Üniversitesi	Tasavvuf
Prof. Dr. Ömer ÇELİK	Marmara Üniversitesi	Tefsir
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ	Selçuk Üniversitesi	Kelâm
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi	Din Eğitimi
Prof. Dr. Recep ÇİĞDEM	Harran Üniversitesi	İslâm Hukuku
Prof. Dr. Sayın DALKIRAN	Atatürk Üniversitesi	İslâm Mezhepleri Tarihi

Prof. Dr. Selçuk COŞKUN	Atatürk Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Suat CEBECİ	Sakarya Üniversitesi	Din Eğitimi
Prof. Dr. Süleyman TOPRAK	Selçuk Üniversitesi	Kelam
Prof. Dr. Şahin GÜRİSOY	Gazi Üniversitesi	Sosyoloji
Prof. Dr. Şamil DAĞCI	Ankara Üniversitesi	İslâm Hukuku
Prof. Dr. Turan KOÇ	S. Zaim. Üniversitesi	Din Felsefesi
Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN	Harran Üniversitesi	Hadis
Prof. Dr. Ziya KAZICI	Marmara Üniversitesi	İslâm Tarihi
Doç. Dr. Ahmet TAŞĞIN	Dicle Üniversitesi	Din Sobyolojisi
Doç. Dr. Ayşe Zişan FURAT	İstanbul Üniversitesi	Din Eğitimi
Doç. Dr. Celil ABUZAR	Harran Üniversitesi	Din Sobyolojisi
Doç. Dr. İsmail TAŞ	Selçuk Üniversitesi	İslam Felsefesi
Doç. Dr. Mahmut ÇINAR	Gaziantep Üniversitesi	Kelam
Doç. Dr. Mahmut ÖZTÜRK	Harran Üniversitesi	Tefsir
Doç. Dr. Mehmet AKBAŞ	Artuklu Üniversitesi	İslâm Tarihi
Doç. Dr. Mehmet KATAR	Ankara Üniversitesi	Dinler Tarihi
Doç. Dr. Ömer ÖZPINAR	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Hadis
Doç. Dr. Sami KİLİNÇLİ	Çukurova Üniversitesi	Tefsir
Doç. Dr. Veysel ÖZDEMİR	İnönü Üniversitesi	Hadis
Doç. Dr. Yunus Emre GÖRDÜK	Balıkesir Üniversitesi	Tefsir
Yrd. Doç. Dr. Abdulvahap Özsoy	Atatürk Üniversitesi	Hadis
Yrd. Doç. Dr. Ali TEMEL	Çukurova Üniversitesi	Tefsir-Kıraat
Yrd. Doç. Dr. Arnullah Enes ATEŞ	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Arap Dili ve Belagatı
Yrd. Doç. Dr. Ayşe GÜLTEKİN	Uşak Üniversitesi	Hadis
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ŞENTEPE	Sakarya Üniversitesi	Din Psikolojisi
Yrd. Doç. Dr. Bayram AYHAN	Ömer Halis Demir Üniversitesi	Tefsir
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÇAKMAK	Harran Üniversitesi	Din Sosyolojisi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin İbrahim YEĞİN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Din Psikolojisi
Yrd. Doç. Dr. İslam MUSAYEV	Hakkâri Üniversitesi	Din Eğitimi
Yrd. Doç. Dr. M. Cüneyt GÖKÇE	Harran Üniversitesi	Kelam
Yrd. Doç. Dr. Mahmoud MISRİ	Fatih Sultan Mehmed V. Ü.	Hadis
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Yusuf YAGlır	Dicle Üniversitesi	Tefsir
Yrd. Doç. Dr. Nurullah AGİTOĞLU	Şırnak Üniversitesi	Hadis
Yrd. Doç. Dr. Ömer SABUNCU	Harran Üniversitesi	İslam Tarihi
Yrd. Doç. Dr. Veysel KASAR	Harran Üniversitesi	Kelam
Yrd. Doç. Dr. Yusuf CEYLAN	Dokuz Eylül Üniversitesi	Din Eğitimi

Taradığımız İndeksler

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VIII
Hucûrât Suresinin Öne Çıkardığı Âdâb-ı Muâşeret/ The Etiquette That Put Forward By The Hucuraat Surah	1
Musa Kazım YILMAZ	
Üniversite Öğrencilerinin Bir Yabancı Dil Olarak Arapçaya İlişkin Metaforik Algıları/ Metaphoric Perceptions Of University Students Towards Arabic As A Foreign Language (Sample of Süleyman Demirel University)	31
Sevim ÖZDEMİR	
Kur'an'da Cezaların Affı, Sulh Ve Tövbe/ Forgiveness In the Koran.....	59
Ahmet RENÇBER	
Televizyonun Aile Yapımız Üzerine Etkisi/ The Influence Of Television On Family Structure.....	79
Celil ABUZAR	
Kâfirler İçin Cehennem Ebedî Olduğunu Reddeden Görüşlere Bazı Müfessirlerin Yaklaşımı/ Some Commentators' Approaches To The Views Of Those Who Do Not Accept The Eternity Of Hell For Unbelievers	89
Atilla YARGICI	
Mevlâna Hâlid'in Mektûbât'ında Kelâmî Unsurlar (Nübüvvet Ve İmamet) / Elements Of Kalam (ProphecyAndImamate) In Mevlâna Hâlid's Mektûbât (Letters)	111
Erkan BAYSAL	
Engelli Bireylerin Mânevî Rehabilitelerinde İletişimin Önemi / The Significance of Communication on Disabled People's Moral Rehabilitation	137
Saadettin ÖZDEMİR	
Kur'âna Göre Dua Ve Duâ'nın Âdâbı: Fâtîha Sûresi Örneği/ Dua And Method Of Dua According Qur'an: With Example Of Fatiha Surah	161
Murat ORAL	
Mevlânâ Hâlid-î Bağdâdî'nin Şiirlerinde Şâh Abdullah-i Dihlevî Sevgisi / In the Poems of Mevlânâ Hâlid-i BağdâdîtheLove of Abdullah-i Dihlevî	187
Abdulvahap YILDIZ	
Halifeler Tarihi	205
Asım SARIKAYA	

EDİTÖRDEN

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisinin 38. sayısını önceden belirlendiği üzere 15 Aralık 2017 günü ilim dünyasının istifadesine sunmuş bulunuyoruz. Fakültemizin 30. yılını kutladığı 2017 senesi, tüm faaliyet alanlarında olduğu gibi dergimizin de yenilenme sürecinin başladığı bir sene olmaktadır.

Ulusal hakemli bir dergi olan dergimiz için belirlediğimiz hedef mümkün olan en kısa sürede uluslararası seviyedeki indekslerde taranmak suretiyle uluslararası hakemli bir dergi haline gelmektir. İşbu hedefin ilk adımı olan ULAKBİM TR DİZİN'e başvurumuz tamamlanmış olup dergimiz, 37. sayısı itibarıyla izlenmeye başlanmıştır. DergiPark tarafından taranan dergimiz, İSAM İlahiyat Makaleleri Veri Tabanı, SOBIAD: Sosyal Bilimler Atıf Dizini'nde taranmaya başlanmıştır. Gelişimini hızla sürdüren dergimiz son altı ayda Google Akademik, ERIH Plus, Arastirmax gibi indekslerde taranmaya başlanmıştır. Bunun yanında bazı uluslararası indekslerle yazışmalarımız devam etmekte, başvurularını tamamladıklarımızın taranma sürecini editör kurulumuz titizlikle takip etmektedir.

Dergimizin önceki sayısında ilan ettiğimiz gibi 38. Sayı itibarıyla Chicago Dipnot Usulüne geçilmiştir. Ön değerlendirme sürecinde makaleler söz konusu usule uygunluk açısından da incelenmiştir. Dergimizin bu sayısında yayınlanan makaleler editör kurulumuz tarafından itinalı bir çalışma ile ön değerlendirme sürecinden geçirilip hakemlerimize yöneltilmiştir. Buna binaen sayıda makaleleri değerlendirerek dergimize emeği geçen hakemlerimize de ayrıca teşekkür ederiz.

Dergimizin 38. Sayısında İslâmî ilimlerle alakalı makaleler yoğunlaşmıştır. Tefsir, Tasavvuf, Kelam ve Arap Dili ve Belagati gibi alanlarda araştırma makalelerinin yanında Sosyoloji ve Psikoloji gibi sosyal bilimlerle alakalı makaleler yer almıştır. Bunun yanında İslam Tarihi alanında bir tercüme de yayımlanmıştır.

Dergimizin 15 Haziran 2018 yılında yayımlanması planlanan 39. Sayısı için değerli çalışmalarınızı beklediğimizi belirtmek isteriz. Dergimize yoğun mesai harcayan editör yardımcılara buradan teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle.

Yrd. Doç. Dr. Ömer SABUNCU